

Odborná exkurzia Taliansko (Južné Tirolsko)

Do rúk sa nám dostala pozvánka, ktorú organizovalo Regionálne pracovisko NSRV Prešov do Talianska – Južného Tirolska, ktorá sa konala od 13.-17.09.2011, cieľom bola výmena skúseností pri používaní nástrojov na podporu vidieka, získavanie poznatkov z oblasti podpory miestnej poľnohospodárskej produkcie malých fariem, spracovanie a predaj produktov v regióne, výmena skúseností o partnerstvách na vidieku, prehliadka a predstavenie úspešných malých fariem.

Odbornej exkurzie, sme sa zúčastnili aj my MAS BACHUREŇ v počte 6 členov. Okrem nás boli zástupcovia RP NSRV Prešov, MAS Lev, zástupcovia obcí mimo pólov rastu a členovia Rady mládeže Prešovského kraja, farmári a agropodnikatelia . Program exkurzie bol veľmi bohatý aj náročný. Významnou časťou boli návštevy úradu autonómnej oblasti Bolzano a úradu starostu obce Olang, kde odzneli zaujímavé prednášky týkajúce sa Južného Tirolska z oblasti geografie, geológie, poľnohospodárstva, z oblasti programu rozvoja vidieka v Taliansku, podpory farmárov zo strany štátu a EÚ a tiež z oblasti spracovania a predaja produktov v danom regióne.

Mali sme možnosť navštíviť výskumný ústav pre ovocinárstvo, vinárstvo a skladovanie Lainburg založený v roku 1975. Výskumný ústav vlastní po celom južnom Tirolsku sady, vinohrady, polia na pestovanie zeleniny, a pod. V centre funguje škola vinohradníctva a meteorologická stanica. Najviac nás upútali pred vstupom do areálu tri panie (socha), ktorá symbolizuje tri vlastnosti pracujúceho človeka : „Múdrosť, Zvedavosť a Lásku k prírode“.

Spetrením programu bola návšteva centra prírodného parku v Toblachu, kde sme boli informovaní o prírodných parkoch v oblasti južného Tirolska a tiež o pôvode a vzniku Dolomitov. Je to pohorie , ktoré nesie názov po svojom objaviteľovi – francúza Dolomiera.

Praktickú stránku exkurzie predstavovali prehliadky fariem, zaoberajúcich sa chovom hovädzieho dobytku a kôz. Zaujímavosťou bolo, že väčšina pracovných procesov bola mechanizovaná (od napájania, kŕmenia, dojenia, presunu nadojeného mlieka až po spôsob sušenia a uskladnenia sena prostredníctvom špecializovaného žeriavu s využitím cirkulácie tepla zo strechy na sušenie sena). Väčšina farmárov okrem predaja mlieka, výrobou syra, jogurtov a iných mliečnych výrobkov zároveň ponúka ubytovanie pre turistov. Podpora farmárov spočíva v poskytovaní dotácií na stroje, zariadenie a tiež na kosenie pasienkov.

Navštívila sa farma zaoberajúca sa chovom kôz. Privítala nás majiteľka pani Paula Leimegger. Umožnila nám prehliadku farmy, kde nám urobila výklad o chove , ustajnení, plemene, ktoré chová a hospodárstve. Previedla nás stajňou, skladom sena, dojárnou a vonkajším okolím farmy. Zaujalo nás, že väčšinou procesov je mechanizovaná – od napájania kôz, cez kŕmenie, dojenie, presunu

nádob s nadojeným mliekom s navijakom až po spôsob sušenia a uskladnenie sena prostredníctvom špecializovaného žeriavu. Na tieto zariadenia získala dotácie z Programu rozvoja vidieka. Majiteľka sa stará o 50 dospelých kôz a 30 kozliat. Vďaka technike jej dojenie trvá 1 hodinu a dojí dvakrát denne. Takmer celé nadojené množstvo mlieka predáva (odváža sa každý druhý deň), sama z neho vyrába len syr, ktorý spotrebováva v rámci agroturistiky. Na farme ponúka aj ubytovanie (čo je jedna z podmienok pridelenia finančnej pomoci). Vzhľadom na prírodné podmienky nie je hospodárenie na tak prudkých svahoch jednoduché. Na otázku účastníkov či jej táto ťažká práca vyhovuje a či by menila jednoznačne odpovedala.... nemenila by som.

Počas Slovensko- Tirolského večera sme mali možnosť ochutnať tradičné syrové, mäsové výrobky a špeciality Tirolskej kuchyne. Ochutnali sme nielen slané a sladké dobroty ale aj tirolsko- slovenskú atmosféru.

V predposledný deň exkurzie bola prehliadka školy „Mair am Hof“, ktorá je jedným z vysunutých pracovísk výskumného ústavu a slúži pre študentov na získavanie praktických skúseností v oblasti chovu a pestovanie rôznych plodín.

Odtiaľ sme sa presunuli a navštívili – entografické múzeum ľudových tradícií v Diethenheime. Súčasťou tohto múzea bola aj knižnica, kaplnka, historické koče, sane a skanzen tradičných obydlí, mlynárov, roľníkov a remeselníkov z rôznych historických období. Posledný deň patrilo účasti na slávnosti zháňania dobytky. Táto slávnosť má v Tirolsku dlhoročnú tradíciu a jej súčasťou bola ukážka tradičného zháňania dobytky, s následnou hudobnou zábavou.

Intenzívne sme sa zaujímali o všetky aspekty malých hospodárstiev, spracovanie ekonomiky hospodárenia. Exkurzia znamenala pre nás aktérov vidieka získanie mnohých teoretických a praktických poznatkov z oblasti života a fungovania farmárov a poľnohospodárov v južnom Tirolsku.

Po stretnutí so starostom obce Olang Dr. Bachmann Reinhard sme boli povzbudení do investovania vidieku. Tak ako pán starosta uviedol aj oni pracovali na tom nepretržite dlhé obdobie, aby sa im dobre žilo, aby ich vidiek uživil. Z tejto odbornej exkurzie ktorej sme sa zúčastnili sme si odniesli plno nových poznatkov čo sa týka pôdohospodárstva a poľnohospodárstva.